

## Nöroşirürjide Günümüzde Göz Ardı Edilmemesi Gereken Durum; Cerrahi Sonrası Estetik Kaygı

Murat ZAIMOĞLU<sup>1</sup>, Baran Can ALPERGİN<sup>1</sup>, Ümit EROĞLU<sup>1</sup>

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

**Giriş ve Amaç:** Büyük cilt flepleri ve geleneksel kraniyotomilerin aksine, modern minimal invaziv yaklaşım yöntemleri de tatmin edici cerrahi sonuçlar sağlayabilir. Ayrıca bu yaklaşımlar daha kısa hastane kalış süresi, daha az travmatik yaralanma ve daha az ameliyat sonrası ağrı ile ilişkilidir. Bu iki farklı yaklaşımın artıları ve eksileri literatürde fazlaca tartışılmıştır ancak minimal invaziv yaklaşımın ve geleneksel yaklaşımın, aynı patoloji üzerindeki etkilerinin ameliyat sonrası estetik ve vücut imajı endişelerine nasıl etki ettiği detaylı olarak henüz araştırılmamıştır. Bu nedenle, bu iki farklı tekniğin ameliyat sonrası dönemde estetik ve sosyal görünüm kaygıları üzerindeki etkileri çalışmamızda karşılaştırıldı.

**Gereç ve Yöntem:** Çalışmamıza 2020-2022 yılları arasında kliniğimizde olfaktör oluk menenjiomu tanısıyla ameliyat edilen yirmi yetişkin hasta retrospektif olarak dahil edildi. 20 hastanın 10'unda seçilmiş olan cerrahi yaklaşım geleneksel pterional kraniyotomi iken, 10 hastada ise kaş içine saklanmış küçük bir insizyon sonrası uygulanan supraorbital kraniyotomi idi. Çalışmada yer alan tüm hastalara ameliyat öncesi dönemde ve ameliyat sonrası 2. ay kontrolünde 'Sosyal Görünüm Kaygısı Ölçeği (SGKÖ)' anketi uygulandı. Sosyal Görünüm Kaygısı Ölçeği bireyin görünümüne hakkındaki kaygısını ölçmek amacıyla geliştirilen, 16 madde içeren, beş noktalı Likert tipi bir öz bildirim ölçeğidir. Bu ölçek hastaların dış görünüş kaygısı hesaplanmakta ve puanlanmaktadır. Bu ölçekte en düşük skor 16, en yüksek skor 80'dir ve artmış puan artmış sosyal görünüm kaygısını göstermektedir.

**Bulgular:** Pterional kraniyotomi ile ameliyat edilen gruptaki 'P Grubu' hastalarında ameliyat öncesi ortalama SGKÖ puanı 24.7 idi. Bu puan, ameliyat sonrası dönemde ortalama 36.5 puana yükselmiştir. Öte yandan supraorbital kraniyotomi ile ameliyat edilen 'S Grubu'nun ameliyat öncesi ortalama SGKÖ puanı 25.2 iken, bu puan operasyon sonrasında ortalama 29.8 puana yükselmiştir. İstatistiksel analize göre, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır ( $p = 0.018$ ) ve S grubunda cerrahi sonrasında daha düşük sosyal görünüm kaygısı gelişmiştir.

**Sonuç:** Bu çalışma ile geleneksel yöntemler yerine tercih edilebilecek minimal invaziv yaklaşımların, ameliyat sonrası dönemde hastanın görünümüne üzerindeki olumlu etkilerinin göz ardı edilmemesi gerektiği incelendi. Minimal invaziv yaklaşımlar, daha az saç kesisi, daha az yumuşak doku travması ve dolayısıyla küçük ve belirsiz cilt kesileri nedeniyle daha az cerrahi sonrası yara izi gelişmesi ile ilişkilidir. Bu nedenle, sadece fiziksel değil aynı zamanda psikolojik bir travma olan bu cerrahi süreci aydınlatmak adına insizyon tekniklerinin kişinin sosyal görünüm algısı ve estetik kaygısı üzerindeki etkisini araştırdık. Sonuç olarak, minimal invaziv yaklaşımlar tercih edilmesi durumunda, estetik kaygıda istatistiksel olarak anlamlı bir azalma saptandı.